

Expertadvies verwijdering COINS

Datum:	23 januari 2022
Versienummer:	1.0
Opdrachtgever:	Forum Standaardisatie Postbus 96810 2509 JE Den Haag 070-8887776 Info@forumstandaardisatie.nl
Procedurebegeleiding:	Lost Lemon
Voorzitter expertgroep:	n.v.t.
Auteurs:	Jeroen de Ruig en Arjen Breinen

Inhoud

Expertadvies verwijdering COINS	1
1 Samenvatting en advies	3
2 Doelstelling expertadvies	4
2.1 <i>Achtergrond</i>	4
2.2 <i>Doelstelling expertadvies</i>	4
2.3 <i>Doorlopen proces</i>	4
2.4 <i>Vervolg</i>	5
2.5 <i>Samenstelling expertgroep</i>	5
2.6 <i>Leeswijzer</i>	5
3 Toelichting standaard	7
4 Toepassings- en werkingsgebied	8
4.1 <i>Functioneel toepassingsgebied</i>	8
4.2 <i>Organisatorisch werkingsgebied</i>	8
5 Toetsing van standaard aan criteria	9
5.1 <i>Toegevoegde waarde</i>	9
5.2 <i>Open standaardisatieproces</i>	11
5.3 <i>Draagvlak</i>	13
5.4 <i>Opname bevordert adoptie</i>	15
5.5 <i>Adoptieactiviteiten</i>	16

1 Samenvatting en advies

Op basis van het expertonderzoek adviseren de experts om de standaard COINS **wel** van de 'past toe of leg uit'-lijst van het Forum Standaardisatie te verwijderen.

Het functioneel toepassingsgebied van COINS is:

COINS moet worden toegepast op het in samenhang vastleggen en uitwisselen van informatie en documenten tussen opdrachtgevers en opdrachtnemers in de grond-, weg- en waterbouw gedurende de gehele levenscyclus.

Het organisatorisch werkingsgebied van COINS is:

Nederlandse overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) en instellingen uit de (semi-) publieke sector.

Paragraaf 5.5 van dit document beschrijft aanbevelingen van de expertgroep aan het Forum Standaardisatie en het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) ten aanzien van de stimulering van adoptie van de standaard.

Uit het Evaluatierapport Bouwstandaarden is naar voren gekomen dat COINS end of life-status heeft bereikt. De beheerorganisatie BIM-loket doet geen investeringen meer in de doorontwikkeling en in het beheer van de standaard.

Experts signaleren dat de internationale ISO standaard ICDD (Information Container for Data Delivery) wordt gezien als de opvolger van de Nederlandse standaard COINS, samen met NEN-standaard NEN 2660, een standaard die gaat over het modelleren van de gebouwde omgeving.

Ook vanuit gebruikersperspectief neemt draagvlak voor de standaard af. Belangrijke stakeholders uit de overheid zijn het gebruik van de standaard aan het afbouwen.

De geconsulteerde experts staan unaniem achter het verwijderen van COINS van de 'pas toe of leg uit'-lijst.

2 Doelstelling expertadvies

2.1 Achtergrond

De Nederlandse overheid streeft naar betrouwbare gegevensuitwisseling door het gebruik van open standaarden en het voorkomen van vendor lock-in. Het actieplan "Open Overheid", de Digitale Agenda 2017 en de kabinetsreactie op het Rapport Elias benadrukken dit beleid. Om dit doel te bereiken, onderstrepen het instellingsbesluit van het Forum Standaardisatie, de Generieke Digitale Infrastructuur en de verschillende architectuurkaders het gebruik van open standaarden bij het ontwerpen of inkopen van informatiesystemen.

Een van de maatregelen om de adoptie van open standaarden te bevorderen is de publicatie en het beheer van een lijst met open standaarden waarvoor een 'pas toe of leg uit'-verplichting geldt of waarvan het gebruik 'aanbevolen' is. Het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) besluit welke standaarden op deze lijst worden opgenomen. Het OBDO baseert zich hierbij op expertadviezen, openbare consultaties en adviezen van het Forum Standaardisatie.

2.2 Doelstelling expertadvies

Dit document is een expertadvies voor COINS gericht aan het OBDO en Forum Standaardisatie. COINS is aangemeld voor verwijdering van de lijst op basis van het "[Evaluatierapport Bouwstandaarden](#)", waarin COINS, VISI, NLCS en IFC zijn geëvalueerd. Naar aanleiding van dit rapport heeft Forum Standaardisatie ingestemd met het opstarten van de procedure om COINS te verderwijderen van de 'pas toe of leg uit'-lijst.

Doel van dit document is om het OBDO te adviseren of verwijdering van COINS van de 'past-toe-of-leg-uit'-lijst, al dan niet voldoet aan voorwaarden van de lijst openstandaarden.

2.3 Doorlopen proces

Voor het opstellen van dit proces is de volgende procedure doorlopen:

1. Eind 2020 tot en met juli 2021 is er door procesbegeleider een evaluatie uitgevoerd van de volgende bouwstandaarden: VISI, COINS, NLCS en IFS. Juli 2021 is het evaluatierapport bouwstandaarden aangeboden aan Bureau Forum Standaardisatie. In dit rapport wordt, op basis van advies van de experts, aanbevolen COINS van de lijst open standaarden te verwijderen.
2. Het Forum Standaardisatie heeft op 29 september 2021 het evaluatierapport bouwstandaarden behandeld, en heeft besloten de procedure te starten voor het verwijderen van COINS van de lijst open standaarden.
3. Op 26 november 2021 heeft procesbegeleider het concept expertadvies opgesteld, dat is opgesteld op basis van het evaluatierapport bouwstandaarden.
4. De leden van de expertgroep hebben dit concept expertadvies gekregen, waarin wordt onderbouwd waarom de standaard moet worden verwijderd van de 'pas toe of leg uit'-lijst, en een aanvullende vragenlijst ter evaluatie van het concept expertadvies.
5. De experts is gevraagd te reageren op het advies en de vragenlijst in te vullen in de periode 12 tot en met 24 december. Vijf experts

hebben gereageerd en staan unaniem achter het verwijderen van COINS van de 'pas toe of leg uit'-lijst.

6. Op 23 januari 2022 hebben de procesbegeleiders een definitief expertadvies opgesteld op basis van de reacties van de diverse geconsulteerde experts.

Het definitieve expertadvies is ingediend bij het Bureau Forum Standaardisatie (het secretariaat van het Forum Standaardisatie) ten behoeve van de publieke consultatieronde.

2.4 Vervolg

Het Bureau Forum Standaardisatie zal dit expertadvies openbaar maken ten behoeve van een publieke consultatie die plaatsvindt van 27 januari 2022 tot 24 februari 2022. Eenieder kan gedurende de consultatieperiode een reactie geven op dit expertadvies. Na afsluiting van de openbare consultatie koppelt het Bureau Forum Standaardisatie de reacties terug aan de expertgroep.

Het Forum Standaardisatie stelt met het expertadvies en de relevante inzichten uit de openbare consultatie een advies aan het OBDO op. Het OBDO besluit met dit advies om de standaard COINS wel of niet van de lijst open standaarden te verwijderen.

2.5 Samenstelling expertgroep

Het Forum Standaardisatie streeft naar een representatieve expertgroep met een evenwichtige vertegenwoordiging van (toekomstige) gebruikers (zowel publiek als privaat), leveranciers, wetenschappers en andere belanghebbenden.

Jeroen de Ruig en Arjen Brienen, beide senior consultants bij Lost Lemon hebbende procedure in opdracht van het Bureau Forum Standaardisatie begeleid.

De volgende experts zijn geconsulteerd en hebben ook input geleverd:

Voornaam	Achternaam	Organisatie
Jan-Pieter	Eelants	BIM Loket / CROW
Elisabeth	Klören	BIM Loket / CROW
Anne	Graas	BIM Loket
Ronald	Bergs	Gobar Consulting Group
Jeroen	van Geijlswijk	Technia
Corné	Helmons	HCI Infra
Daan	Oostinga	Semmttech
Niels	Hoffmann	Provincie Noord-Holland
Aydemir	Cetin	Movares
Niels	Reyngoud	Provincie Gelderland

Redouan Ahaloui en Hans Laagland zijn namens het Bureau Forum Standaardisatie betrokken bij de procedure.

2.6 Leeswijzer

Hoofdstuk 3 geeft een korte toelichting op de standaard, met name het nut en de werking ervan.

Hoofdstuk 4 beschrijft het voorgestelde functioneel toepassingsgebied (situaties waarin de standaard functioneel gebruikt moet worden) en organisatorisch werkingsgebied (organisaties die de standaard moeten toepassen).

Hoofdstuk 5 beschrijft de resultaten van de toetsing van de standaard aan de hand van de criteria voor opname op de lijst open standaarden.

3 Toelichting standaard

De standaard COINS versie 2.0 staat sinds 24 mei 2018 op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Sindsdien zijn er geen nieuwe versies van de standaard aangeboden en in procedure genomen.

Met **COINS** (Constructieve Objecten en de Integratie van Processen en Systemen) kunnen partijen die betrokken zijn bij bouwprojecten digitale informatie uitwisselen. De informatie-uitwisseling vindt plaats tussen verschillende IT-platforms en -omgevingen van de betrokken partijen. COINS zorgt ervoor dat verschillende soorten informatie in samenhang in één database kunnen worden vastgelegd en uitgewisseld. Denk daarbij aan informatie als functies, eisen- en objectenbomen, GIS-data, 2D-tekeningen, 3D-modellen, IFC-modellen, en objecttypebibliotheek. Het is een uitwisselformaat, waarbij een combinatie van gegevens uitgewisseld kan worden (meerdere documenten met links onderling). Op basis van COINS kunnen verwijzingen naar documenten, inclusief metagegevens worden geadmistreerd. COINS gaat uit van een kernmodel dat een semantische beschrijving geeft van objecten, hun onderlinge relatie(s) en hun kenmerken. COINS maakt gebruik van de metadatastandaarden RDF en OWL, die beiden op de lijst aanbevolen standaarden van het Forum Standaardisatie staan.

Inmiddels zijn er internationale ontwikkelingen die COINS 2.0 hebben ingehaald. Vorig jaar is de ISO standaard **ICDD** (Information Container for Data Delivery) ontwikkeld, die wordt gezien als de opvolger van de Nederlandse standaard COINS. Deze bevat echter geen datamodel, maar is puur gericht op links om onderlinge data uit te wisselen, en laat de gebruikte definities voor uit te wisselen gegevens open. Hiervoor is de NEN-standaard NEN 2660 beoogd, een standaard die gaat over het modelleren van de gebouwde omgeving. In het evaluatierapport bouwstandaarden werd in plaats van NEN 2660 de Nederlandse norm NTA 8035 genoemd, de geconsulteerde experts zijn echter van mening dat NEN 2660 als opvolger van NTA 8035 gehanteerd moet worden.

4 Toepassings- en werkingsgebied

De *instructie rijksdienst inzake de aanschaf van ICT producten en ICT diensten* verplicht overheidsorganisaties om relevante standaarden op de 'pas toe of leg uit'-lijst uit te vragen en toe te passen bij aanbestedingstrajecten.

Afhankelijk van de aan te schaffen functionaliteit moet een overheidsorganisatie bepalen welke standaarden op de 'pas toe of leg uit'-lijst relevant zijn. Hiervoor is voor iedere standaard een *functioneel toepassingsgebied* (in welke situaties is de standaard functioneel van toepassing) en een *organisatorisch werkingsgebied* (welke organisaties moeten de standaard gebruiken) beschreven.

Secties 4.1 en 4.2 geven het advies van de expertgroep voor het functioneel en organisatorisch toepassingsgebied van COINS.

4.1 Functioneel toepassingsgebied

COINS kent het volgende functioneel toepassingsgebied:

COINS moet worden toegepast op het in samenhang vastleggen en uitwisselen van informatie en documenten tussen opdrachtgevers en opdrachtnemers in de grond-, weg- en waterbouw gedurende de gehele levenscyclus.

4.2 Organisatorisch werkingsgebied

COINS kent het volgende organisatorisch werkingsgebied, te weten:

Nederlandse overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) en instellingen uit de (semi-) publieke sector.

5 Toetsing van standaard aan criteria

Het Forum Standaardisatie hanteert vier hoofdcriteria om te bepalen of een standaard in aanmerking komt voor opname op de lijst:

1. Heeft de standaard toegevoegde waarde?
 2. Zijn de standaard en het standaardisatieproces voldoende open?
 3. Heeft de standaard voldoende draagvlak?
 4. Is opname op de lijst nodig om de adoptie te bevorderen?
- (dit vierde criterium is voornamelijk van toepassing op standaarden op de 'pas toe of leg uit'-lijst, niet voor aanbevolen standaarden)

Ieder van deze hoofdcriteria heeft deelcriteria. De hoofdcriteria en deelcriteria zijn nader beschreven op de website van Forum Standaardisatie.

Dit hoofdstuk beschrijft per criterium het resultaat van de toetsing. Voor de volledigheid is tevens de beschrijving van elk criterium opgenomen.

5.1 Toegevoegde waarde

De interoperabiliteitswinst en andere voordelen van adoptie van de standaard wegen overheidsbreed en maatschappelijk op tegen de risico's en nadelen.

5.1.1 Is het toepassings- en werkingsgebied van de aanmelding goed gedefinieerd?

5.1.1.1 *Is het functioneel toepassingsgebied goed gedefinieerd?*

Het functioneel toepassingsgebied heeft voldaan. Echter, uit de Evaluatierapport Bouwstandaarden is naar voren gekomen dat COINS zijn 'end of life' bereikt en zodoende verwijderd kan worden van de Lijst open Standaarden.

5.1.1.2 *Is het organisatorisch werkingsgebied goed gedefinieerd?*

Ja

5.1.1.3 *Is de standaard generiek toepasbaar (en niet alleen bedoeld voor gegevensuitwisseling met één of een beperkt aantal specifieke organisaties)? (toelichtende vraag)*

Ja, de standaard is generiek toepasbaar door alle partijen binnen het beschreven organisatorisch werkingsgebied.

5.1.2 Verhoudt de standaard zich goed tot andere standaarden?

5.1.2.1 *Kan de standaard naast of in combinatie met reeds opgenomen standaarden worden toegepast (d.w.z. de standaard conflicteert niet met reeds opgenomen standaarden)?*

Ja

5.1.2.2 *Biedt de aangemelde standaard meerwaarde boven reeds opgenomen standaarden met een overlappend functioneel toepassings- en organisatorisch werkingsgebied? (Dit kan ook om een nieuwe versie van dezelfde standaard gaan.)*

, er zijn geen reeds opgenomen standaarden met een overlappend functioneel toepassingsgebied.

5.1.2.3 *Biedt de aangemelde standaard meerwaarde boven bestaande concurrerende standaarden die in aanmerking zouden kunnen komen voor opname? (toelichtende vraag)*

De standaard biedt geen meerwaarde meer. Er zijn internationale ontwikkelingen die COINS 2.0 hebben ingehaald. zie ook Hoofdstuk 3 Toelichting standaard'.

5.1.2.4 *Is de standaard een internationale standaard of sluit de standaard aan bij relevante internationale standaarden? (toelichtende vraag)*

Nee, COINS is een Nederlandse standaard maar afgestemd op internationale standaarden.

5.1.3 *Wegen de kwantitatieve en kwalitatieve voordelen van adoptie van de standaard, voor de (semi-)overheid als geheel en voor de maatschappij, op tegen de nadelen?*

5.1.3.1 *Zijn de kosten van implementatie acceptabel en zijn deze kosten bekend en inzichtelijk?*

Niet van toepassing gegeven de beoogde verwijdering van de lijst open standaarden.

5.1.3.2 *Is er een (kwalitatieve) businesscase van de standaard aanwezig?*

Niet van toepassing gegeven de beoogde verwijdering van de lijst open standaarden.

5.1.3.3 *Is de meerwaarde van de standaard goed inzichtelijk te maken? Wat betekent de standaard voor de (bedrijfs)processen van een organisatie of keten en wat los je met de standaard op?*

Nee, de standaard is achterhaald. Zie ook 5.1.2.3.

5.1.3.4 *Zijn de beveiligingsrisico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard acceptabel?*

Niet van toepassing gegeven de beoogde verwijdering van de lijst open standaarden.

5.1.3.5 *Zijn de privacyrisico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard acceptabel?*

Niet van toepassing gegeven de beoogde verwijdering van de lijst open standaarden.

- 5.1.4 Conclusie criteria 'Toegevoegde waarde'
De experts concluderen dat COINS **niet** voldoet aan de criteria 'Toegevoegde waarde'.

De standaard is achterhaald en de experts zijn het erover eens dat deze vervangen wordt door de standaard ICDD en NEN2660. ICDD wordt echter nog niet breed toegepast. De eerste potentiële gebruiker is wel opgestaan (Tennet). Er zijn al wel meerdere partijen (CROW, Amsterdam, Tennet, CroonWolters) aan de slag met NEN2660. Die zou wel al voor de lijst aangemeld kunnen worden.

De experts zijn het erover eens dat COINS een 'end of life' status heeft. Ondanks dat COINS door de experts als 'end of life' wordt beschouwd wordt het nut van een standaard voor het uitwisselen van verschillende soorten bouw informatie in samenhang door alle experts onderschreven.

5.2 Open standaardisatieproces

De ontwikkeling en het beheer van de standaard zijn op een open, onafhankelijke, toegankelijke, inzichtelijke, zorgvuldige en duurzame wijze ingericht.

- 5.2.1 Is de documentatie voor een ieder drempelvrij beschikbaar?
- 5.2.1.1 *Is het specificatiedocument beschikbaar zonder dat er sprake is van belemmeringen (zoals hoge kosten of lidmaatschapseisen)?*
- Ja, deze is op [Github](#) gepubliceerd.
- 5.2.1.2 *Is de documentatie over het ontwikkel- en beheerproces (bijv. het voorlopige specificatiedocument, notulen en beschrijving van de besluitvormingsprocedure) beschikbaar zonder dat er sprake is van belemmeringen (zoals hoge kosten of lidmaatschapseisen)?*
- Ja, documentatie over het ontwikkel- en beheerproces is beschikbaar via [BIM-loket](#).
- 5.2.2 Is het intellectuele eigendomsrecht voor eenieder beschikbaar, zodat de standaard vrij implementeerbaar en te gebruiken is?
- 5.2.2.1 *Stelt de standaardisatieorganisatie het intellectueel eigendomsrecht op de standaard (bijvoorbeeld patenten of licenties) onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar?*
- Ja.
- 5.2.2.2 *Garandeert de standaardisatieorganisatie dat partijen die bijdragen aan de ontwikkeling van de standaard hun intellectueel eigendomsrecht voor (onderdelen van) de standaard onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar stellen?*
- Ja, het BIM-loket beheert COINS conform BOMOS (Beheer- en OntwikkelModel voor Open Standaarden).
- 5.2.3 Is de inspraak van eenieder in voldoende mate geborgd?

- 5.2.3.1 *Is het besluitvormingsproces toegankelijk voor alle belanghebbenden (bijv. gebruikers, leveranciers, adviseurs, wetenschappers)?*
- Ja, het BIM-loket beheert COINS conform BOMOS (Beheer- en OntwikkelModel voor Open Standaarden).
- 5.2.3.2 *Vindt besluitvorming plaats op een wijze die zoveel mogelijk recht doet aan de verschillende belangen?*
- Ja, het BIM-loket beheert COINS conform BOMOS (Beheer- en OntwikkelModel voor Open Standaarden).
- 5.2.3.3 *Kan een belanghebbende formeel bezwaar aantekenen tegen de gevolgde procedure?*
- Ja, het BIM-loket beheert COINS conform BOMOS (Beheer- en OntwikkelModel voor Open Standaarden).
- 5.2.3.4 *Organiseert de standaardisatieorganisatie regelmatig overleggen met belanghebbenden over doorontwikkeling en beheer van de standaard?*
- Nee, de standaard wordt niet doorontwikkeld.
- 5.2.3.5 *Organiseert de standaardisatieorganisatie een publieke consultatie voordat (een nieuwe versie van) de standaard wordt vastgesteld?*
- Nee, de standaard wordt niet doorontwikkeld.
- 5.2.4 *Is de standaardisatieorganisatie onafhankelijk en duurzaam?*
- 5.2.4.1 *Is de ontwikkeling en het beheer van de standaard belegd bij een onafhankelijke non-profit standaardisatieorganisatie?*
- Ja, het BIM-loket beheert COINS conform BOMOS (Beheer- en OntwikkelModel voor Open Standaarden).
- 5.2.4.2 *Is de financiering van de ontwikkeling en het onderhoud van de standaard voor tenminste drie jaar gegarandeerd?*
- Nee, de standaard wordt niet doorontwikkeld.
- 5.2.5 *Is het (versie) beheer van de standaard goed geregeld?*
- 5.2.5.1 *Heeft de standaardisatieorganisatie gepubliceerd beleid met betrekking tot (versie)beheer van de standaard? Bij voorkeur is dit beleid ook beschreven in een beheerplan (met o.a. aandacht voor migratie van gebruikers)*
- Ja, het BIM-loket beheert COINS conform BOMOS (Beheer- en OntwikkelModel voor Open Standaarden).
- 5.2.5.2 *Is de beheerdocumentatie goed vindbaar en verkrijgbaar?*
- Ja, via de [website](#) van het BIM-loket.
- 5.2.5.3 *Is het belang van de Nederlandse overheid voldoende geborgd bij de*

ontwikkeling en het beheer van de standaard?

Ja, gelijk aan de reeds opgenomen versie van de standaard.

5.2.5.4 *Is de vertegenwoordiging van belanghebbenden bij het beheer van de standaard een goede representatie van het werkingsgebied en functioneel toepassingsgebied van de standaard?*

Ja, het BIM-loket beheert COINS conform BOMOS (Beheer- en OntwikkelModel voor Open Standaarden).

5.2.5.5 *Is het standaardisatieproces van de standaardisatieorganisatie zodanig goed geregeld dat het Forum zich kan onthouden van aanvullende toetsing bij de aanmelding van een nieuwe versie van de standaard?*

Niet van toepassing, de standaard wordt niet doorontwikkeld.

5.2.6 Is er adoptieondersteuning voor de standaard?

5.2.6.1 *Is er een toegankelijk aanspreekpunt of organisatie waar meer informatie over de standaard is te vinden en op te vragen is?*

Ja, het BIM-loket.

5.2.6.2 *Wordt er ondersteuning gegeven in de adoptie en de implementatie van de standaard?*

Ja, het BIM-loket.

5.2.7 Conclusie criteria 'Open standaardisatieproces'
De experts concluderen dat COINS voldoet aan de criteria 'Open standaardisatieproces', maar merken op dat de standaard niet verder wordt doorontwikkeld. Ook de beheer organisatie zelf (BIM Loket) is van mening **dat de standaard end of life is** en zal geen investeringen meer doen in de doorontwikkeling en het beheer van de standaard.

5.3 **Draagvlak**

Aanbieders en gebruikers moeten voldoende positieve ervaring met de standaard hebben.

5.3.1 Bestaat er voldoende marktondersteuning voor de standaard?

5.3.1.1 *Bieden meerdere leveranciers ondersteuning voor de standaard?*

Ja, gelijk aan de vermelding van standaard.

5.3.1.2 *Kan een gebruiker de conformiteit van de implementatie van de standaard (laten) toetsen?*

Ja, gelijk aan de vermelding van standaard.

5.3.1.3 *Draagt de standaard voldoende bij aan interoperabiliteit zonder dat aanvullende standaardisatieafspraken (zoals lokale profielen) noodzakelijk zijn om de standaard te implementeren of te gebruiken?*

Nee, het betreft een verouderde standaard.

5.3.1.4 *Zijn er profielen of voorbeeldimplementaties van de standaard aanwezig en zijn deze vrij te gebruiken?*

Ja, gelijk aan de vermelding van standaard.

5.3.2 Kan de standaard rekenen op voldoende draagvlak?

5.3.2.1 *Staan de belangrijkste stakeholders vanuit de overheid voor deze standaard achter de adoptie van de standaard?*

Nee, Provincie Gelderland en Rijkswaterstaat (RWS) passen COINS nog toe, maar zij zijn het gebruik aan het afbouwen. Binnen de Provincie Gelderland zijn er nog een aantal projecten en aanbestedingen (2 à 3) waar COINS wordt toegepast, maar daarna zal het aflopen en zal COINS niet meer worden toegepast. Ook RWS past COINS nog toe in een aantal projecten, maar voor nieuwe projecten is al besloten COINS niet meer toe te passen. Er zijn geen andere partijen bekend die COINS gebruiken.

Volgens het BIM Loket zijn er wel veel partijen die de toepassing van ICDD overwegen, maar deze hikken aan tegen het benodigde automatiseringsniveau. Deze partijen willen wel COINS of ICDD gebruiken, maar kunnen nu nog niet een van beide standaarden gebruiken vanwege automatiseringskosten. Verschillende softwareleveranciers ondersteunen COINS. Bij deze partijen en bij andere partijen is er interesse voor ICDD en voor NEN 2660. Voorgaande wordt door de geconsulteerde experts ondersteund.

5.3.2.2 *Staan de overheidsorganisaties die daadwerkelijk worden geraakt door een mogelijke verplichting van de standaard achter het gebruik van de standaard?*

Nee, zie 5.3.2.1.

5.3.2.3 *Wordt de aangemelde versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere Nederlandse overheidsorganisaties gebruikt?*

Nee, zie 5.3.2.1.

5.3.2.4 *Wordt een vorige versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere Nederlandse overheidsorganisaties gebruikt?*

Nee, zie 5.3.2.1.

5.3.2.5 *Is de aangemelde versie backwards compatible met eerdere versies van de standaard?*

5.3.2.6 *Zijn er voldoende positieve signalen over toekomstige gebruik van de standaard door (semi-)overheidsorganisaties, het bedrijfsleven en burgers?*

Nee, het betreft een verouderde standaard.

5.3.3 Conclusie criteria 'Draagvlak'

De experts concluderen dat er **niet** voldoende draagvlak is voor de handhaving van COINS op de lijst open standaarden.

De experts geven als aanvullend adoptieadvies mee:
Geen adviezen

5.4 **Opname bevordert adoptie**

De opname op de lijst is een geschikt middel om de adoptie van de standaard te bevorderen.

Met de lijst wil het OBDO de adoptie van open standaarden bevorderen die voldoen aan de voorgaande criteria (toegevoegde waarde, standaardisatieproces en draagvlak).

- Met de 'pas toe of leg uit'-lijst beoogt het OBDO standaarden te verplichten als:
 - a. hun huidige adoptie binnen de (semi-)overheid beperkt is;
 - b. opname op de lijst bijdraagt aan de adoptie door te stimuleren (functie = stimuleren).
- Met de lijst aanbevolen standaarden beoogt het OBDO standaarden aan te bevelen als :
 - a. hun huidige adoptie binnen de (semi-)overheid reeds hoog is;
 - b. opname op de lijst bijdraagt aan de adoptie door te informeren en daarmee onbedoelde afwijkende keuzes te voorkomen (functie = informeren).

5.4.1 Is opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst het passende middel om de adoptie van de standaard binnen de (semi)overheid te bevorderen?

Nee, het betreft een verouderde standaard die van de lijst open standaarden kan worden verwijderd.

5.4.2 Is opname op de lijst aanbevolen standaarden het passende middel om de adoptie van de standaard binnen de (semi)overheid te bevorderen?

Nee, het betreft een verouderde standaard die van de lijst open standaarden kan worden verwijderd.

5.4.3 Conclusie criteria 'Opname bevordert adoptie'

De experts kwamen tot de conclusie dat COINS **niet** voldoet aan de criteria voor opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst, en dus van de lijst open standaarden kan worden verwijderd.

De experts geven als aanvullend adoptieadvies mee:

5.5 Adoptieactiviteiten

Gebruik van de standaard is het uiteindelijke doel van het Forum Standaardisatie en OBDO. Plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst of de lijst aanbevolen standaarden is hiervoor een eerste stap, maar voor het daadwerkelijk adopteren (implementeren en gebruiken) van de standaard is vaak aanvullende actie benodigd. Aanvullend kan Forum Standaardisatie dan ook bijdragen aan adoptie van de standaard door het actief inzetten van adoptie-instrumenten of ondersteunende acties. Welke kansen zijn er om de adoptie te versnellen en welke drempels bestaan er die de adoptie van de standaard hinderen?

De expertgroep adviseert het Forum Standaardisatie en OBDO om bij de opname op de lijst voor 'pas toe of leg uit' de volgende oproepen ten aanzien van de adoptie van COINS te doen:

- Aan het BIM-loket:
 1. ICDD binnen een tijdsbestek van 1 jaar aan te melden voor opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Dit zodat er na de verwijdering van COINS een goede opvolger op de lijst kan worden opgenomen.
 2. NEN 2660 binnen een tijdsbestek van 1 jaar aan te melden voor opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Dit zodat er na de verwijdering van COINS een goede opvolger op de lijst kan worden opgenomen.